

Alba Radar

Lakossági közvélemény-kutatási program Székesfehérváron

22. hullám

Önkéntességgel kapcsolatos lakossági attitűdök

- ÁROP 1.1.14-2012-2012-0009 projekt keretén belül -

2014. június 27.

Készítette: Macher Judit
macher.judit@echomail.hu

www.echoinn.hu

ECHO SZOCIOLÓGIAI
KUTATÓINTÉZET

A kutatás háttere és módszertana

Az Echo Szociológiai Kutatóintézet az Echo Nonprofit Network HDA („Helyi Demokácia Audit”) programjának keretén belül rendszeres társadalomtudományi kutatással vizsgálja a székesfehérvári helyi demokrácia helyzetét. A helyi demokratikus deficit alakulásán túl évek óta vizsgáljuk a lakosok önkormányzattal, az önkormányzati munkával, döntésekkel való elégedettségét is valamint az iskolai demokrácia alakulását. A korábbi kutatási eredmények alapján a jövőben fontos fejlesztési irány a döntéshozók munkájának szakmai támogatása a lakossági vélemények szervezett formában történő feltárásával. Az Alba Radar program éppen erről szól, gyors és olcsó lakossági adatfelvételek (jellemzően telefonos vagy on-line survey kutatások) lebonyolításával egy-egy aktuális közéleti vagy várospolitikai vagy fejlesztési kérdésben megismerni a lakosok álláspontját még a döntés meghozatala előtt és a véleményeket, kutatási eredményeket, úgymint a lakosság álláspontját rendszerezett formában megismertetni a város vezetőivel, döntéshozó testületeivel, szakbizottságaival.

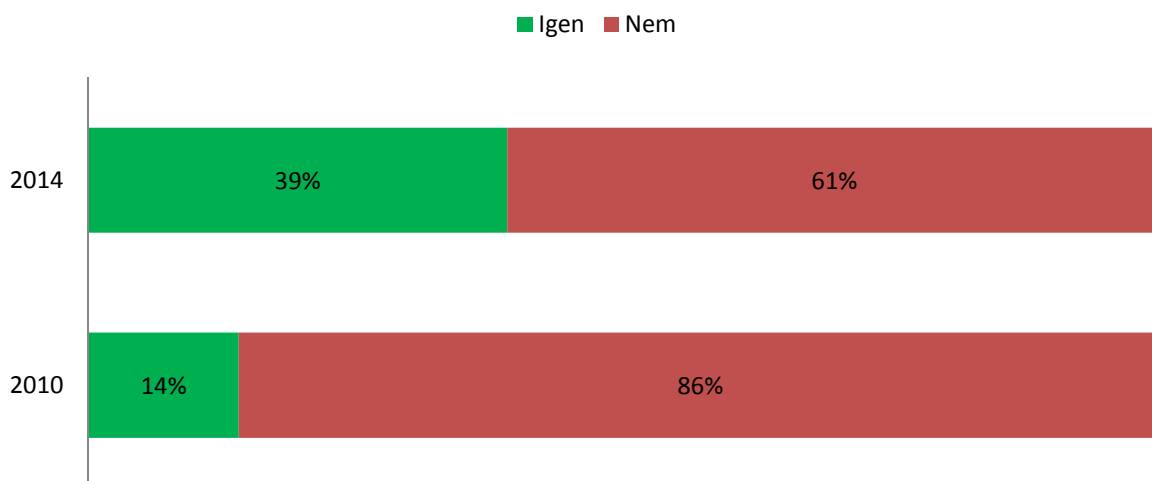
Az első Alba Radar adatfelvételre 2010. júniusában került sor, azóta igyekszünk havonta vagy kéthavonta újra lebonyolítani a kutatást. A 22. hullámra 2014. június 11-17. között került sor, az Echo Innovációs Műhely adatfelvételi részlege 300 fős reprezentatív telefonos kutatást végzett Székesfehérvár felnőtt lakossága körében ebben a hónapban is. A válaszmegtagadásokból fakadó kismértékű torzulásokat többszempon-tú matematikai súlyozás segítségével korrigáltuk. A beszámolóban közölt adatok kor és nem szerint reprezentálják a város felnőtt lakosságát. A mintavételi hiba jelen kutatás esetén +/- 3-5 százalék. A kérdőív-ből kinyerhető empirikus adatokat kódolás után számítógépen rögzítettük és ellenőriztük. Az adatelemzést SPSS programmal végeztük.

A mostani Alba Radar kutatás a székesfehérváriak nyaralási szokásait, a munkahelyre történő ingázással, az önkéntességgel, és a Honvédelmi Minisztérium áthelyezésével kapcsolatos lakossági attitűdöket tárta fel. A korábbi kutatási eredmények és vizsgált témák elérhetők a www.echosurvey.hu honlapon.

Önkéntes tapasztalatok

A székesfehérvári felnőtt lakosok közel kétötöde (39 százaléka) nyilatkozott úgy 2014-ben, hogy már végzett valamilyen közösség számára ellenszolgáltatás nélküli munkát önkéntes alapon valamilyen cél érdekében az elmúlt 5-10 évben. Ugyanez az arány a 2010-es év során csak 14 százalékos volt. Azaz míg négy évvel ezelőtt minden hetedik lakos, addig idén már minden harmadik lakos nyilatkozott úgy, hogy önkénteskedett az elmúlt évek során.

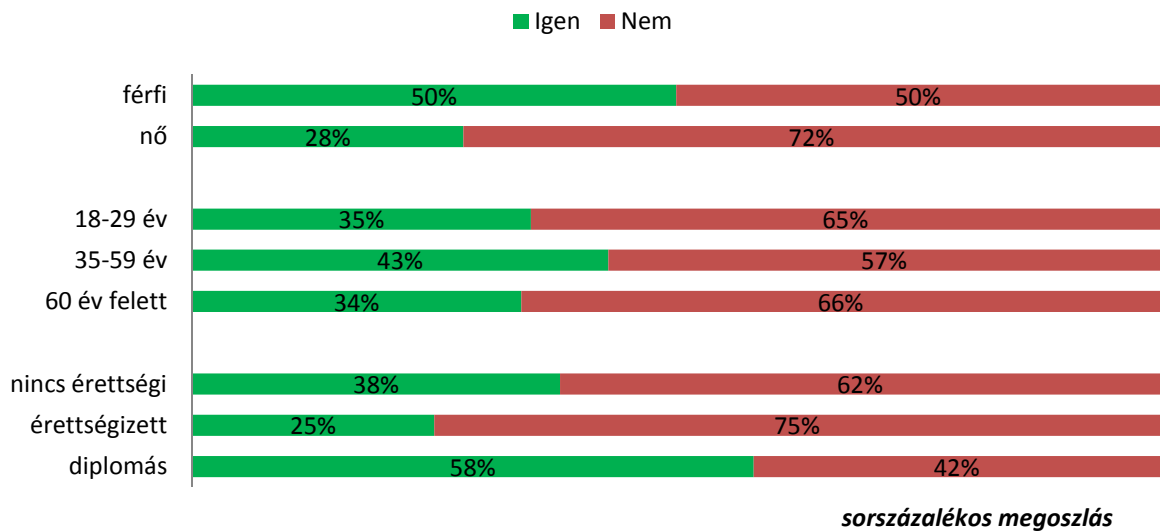
Az elmúlt 5-10 évben végzett-e önkéntes munkát?

Az idei év során az egyes társadalmi csoportokat részletes vizsgálata alapján kiderül, hogy a férfiak körében jóval nagyobb hajlandóság mutatkozott az elmúlt években az önkéntes munkára, illetve a 35-59 év közöttiek valamivel gyakrabban végeztek ilyet, mint fiatalabb vagy idősebb társaik. Iskolai végzettség szerint is kimutatható különbség, amíg a diplomások 58 százaléka végzett már korábban ilyen tevékenységet, addig az érettségizetteknek a negyede, az érettségivel nem rendelkezőknek pedig a 38 százaléka.

A 2010-es évben a korcsoport és az iskolai végzettség tekintetében ugyanazok az alcsoportok voltak aktívabbak, mint idén, a nemek tekintetében azonban megfordult az arány, míg korábban a hölgyek önkénteskedtek többet, addig idén több férfi nyilatkozott úgy, hogy az elmúlt 5-10 évben végzett ilyen jellegű tevékenységet.

Az elmúlt 5-10 évben végzett-e önkéntes munkát? (2014)

Míg 2010-ben a székesfehérváriak leginkább oktatási intézményeknek segítettek, illetve településszépészeti munkálatokba kapcsolódtak be, addig a 2014-es felmérés azt mutatja, hogy azok a lakosok, akik végeztek már önkéntes munkát főleg karitatív tevékenységekkel foglalkoztak, illetve állatokkal, gyermekekkel kapcsolatos feladatokat láttak el. Az idei kutatás során érkezett válaszok az alábbi táblázatban láthatóak.

Milyen munkát végzett? Kérem néhány szóban foglalja össze! (2014)

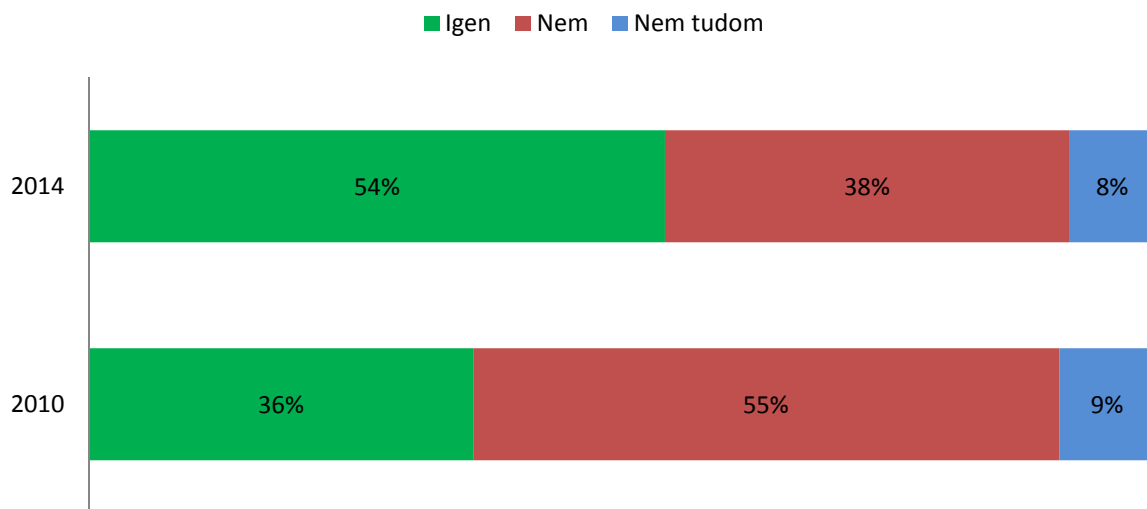
Válaszok	Válaszok száma
Karitatív	9
Állatokkal kapcsolatos	5
Gyerekekkel kapcsolatos	5
Kommunista szombat	4
Egyház	3
Hajléktalanokkal kapcsolatos	3
Idősek segítése	3
Kertben segítettem	3
Oktatás	3
Óvoda, iskola festése	3
Társadalmi munka	3
Családon belül	2

Válaszok	Válaszok száma
Egészségügyi	2
Környezetvédelmi	2
Közös képviselői teendők	2
Kulturális területen	2
Munkámmal kapcsolatban	2
Parkosítottam	2
Társadalmi képviselő	2
Vidámpark rendezése	2
7 évig Söréden.	1
Általános iskola, szakkör	1
Bírósági ülnök	1
Biztonsági kérdésekben	1
Edző volt	1
Előadás	1
Építkezés	1
Éttermi munka	1
Fodrászként betegekhez jár ki	1
Fűnyírás családsegítőnél	1
Gyógyszert csomagolás	1
Honvédségi Baráti Körben dolgozom	1
Író- olvasó találkozó	1
Kézimunka	1
Könyvtártakarítás	1
Lakóházak könyvelése	1
Mozgássérülteknek	1
Parasztház berendezése	1
Park takarítás	1
Párton belül bármikor	1
Pénzgyűjtés, adománygyűjtés	1
Polgárórség	1
Sportlétesítmények átalakítása	1
Szavazó bizottsági tag vagyok	1
Szemétszedés	1
Szent István Emlékév napján	1
Színházjegyet árultam.	1
Szociális munka	1
Szórólapot osztottam	1
Takarítás	1
Természetbarát szövetségnél	1
Turistajelzéseket festek	1
Utca rendberakása	1
Zsákok pakolása árvíznél.	1

Nyitottság a jövőbeli önkéntesség iránt

Az önkéntes munka iránti nyitottság az elmúlt négy évben pozitív irányba változott. Míg 2010-ben csak a lakosság kicsivel több mint harmada nyilatkozott úgy, hogy a jövőben vállalna önkéntes munkát, addig 2014-ben már a lakosság több mint fele válaszolt igennel.

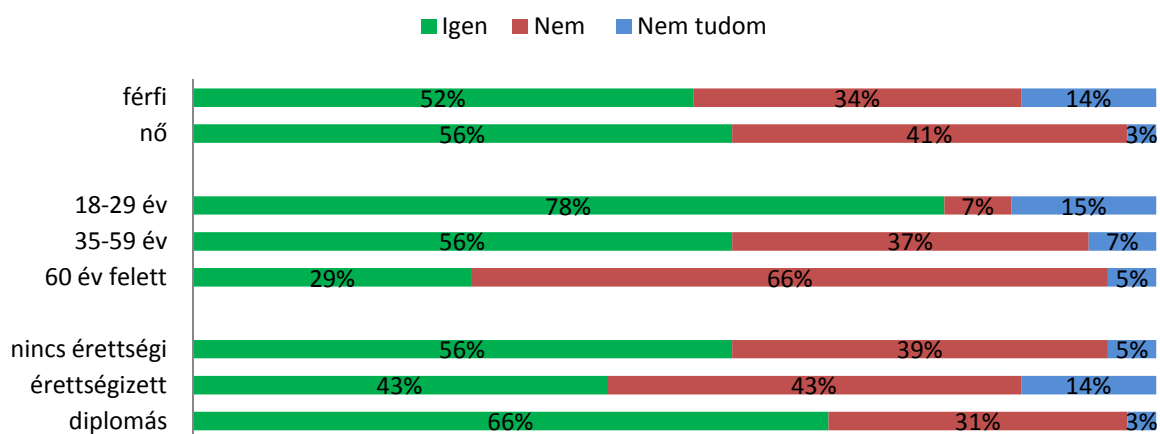
A jövőben vállalna-e önkéntes munkát?

A 2014-es kutatás azt mutatja, hogy a férfiak és a nők közel hasonló arányban vállalnának a jövőben önkéntes munkát, az életkor és az iskolai végzettség alapján azonban nagyobb különbségek tapasztalhatóak a válaszadók között. Jellemzően minél fiatalabb valaki, annál nagyobb valószínűséggel tevékenykedne önkéntesen. Az iskolai végzettség vizsgálata alapján megállapítható, hogy a diplomások kétharmada, az érettségivel nem rendelkezők több mint fele, az érettségizetteknek azonban kevesebb mint a fele nyitott erre.

A négy évvel ezelőtti kutatás a nemek és a korcsoport tekintetében hasonló tendenciákat mutatott, mint idén. Míg az iskolai végzettség korábban nem befolyásolta a válaszadók önkéntes munka iránti nyitottságát, addig idén már jelentős hatást gyakorolt rá.

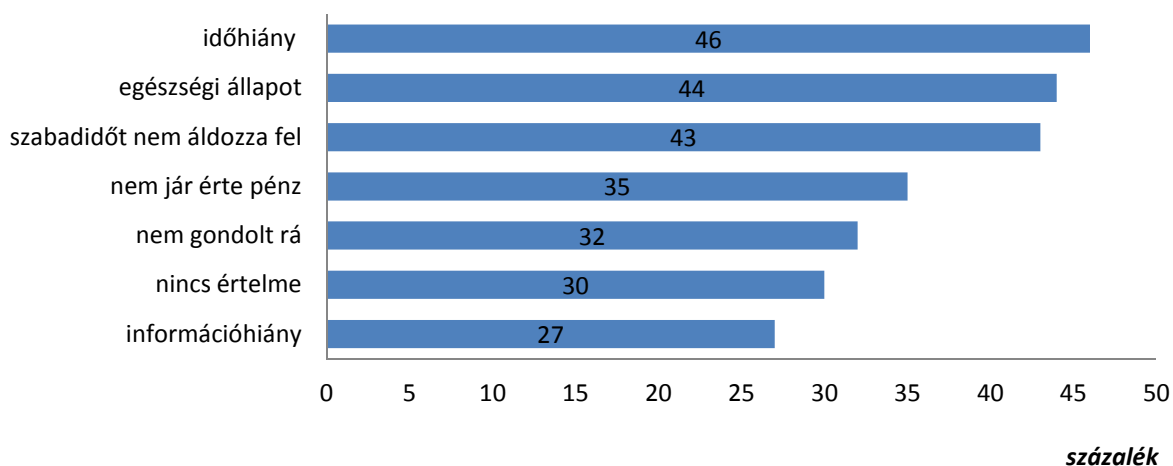
A jövőben vállalna-e önkéntes munkát? (2014)

sorszázalékos megoszlás

Mind 2010-ben, mind pedig 2014-ben az időhiány volt a legfőbb akadálya annak, hogy a székesfehérváriak önkéntes munkát vállaljanak. Korábban a második helyen az állt, hogy az illető nem is gondolt rá, hogy ilyen tevékenységet folytasson, ez azonban mára csak az ötödik helyet foglalja el az indokok között. Míg négy évvel ezelőtt a fentiekén túl az egészségi állapot és az információhiány akadályozta leginkább az önkénteskedést, addig mára az utóbbi az utolsó helyen áll, ami azt jelenti, hogy sokkal tájékozottabb a lakosság azt illetően, hogy hol lehet ilyen tevékenységet folytatni. Az egészségi állapot azonban idén is elől foglal helyet az indokok között amellet, hogy a megkérdezettek nem szívesen áldozzák fel szabadidejüket.

Miért nem vállalna önkéntes munkát? (2014)

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a székesfehérváriak szerint bizonyos szempontok milyen mértékben játszanak szerepet abban, hogy nem vállalnak szabadidejükben önkéntes tevékenységet. Az erre a kérdésre kapott válaszokat százfokú skálára konvertáltuk át azzal a céllal, hogy az apróbb különbségek is jobban felismerhetőek legyenek. A módszer segítségével nemcsak azt láthatjuk, hogy mennyire játszanak szerepet bizonyos szempontok a válaszadóknak, hanem azt is, hogy az egyes társadalmi alcsoportok véleménye mennyiben különbözik.

A férfiak és a nők önkéntes munkavállalásának fő akadályai mind a korábbi, mind pedig az ideai kutatás évben az időhiány volt, a nők esetében ezen túl az egészségi állapot merült fel. A különböző korcsoportokat is megvizsgáltuk ezen kérdés mentén, melyből kiderült, hogy a 18-34 évesek mindkét vizsgált évben az időhiányt említették, valamint azt, hogy nem is gondoltak rá, hogy végezhetnének önkéntes munkát. Idén ezeken túl a legfiatalabb korcsoport esetében szerepet játszott még az is, hogy nem kapnak ezért pénzt, hogy nem akarják feláldozni a szabadidejüket valamint, hogy nem látják értelmét. A 35-59 évesek önkéntes munkavállalásának, minthogy korábban is, úgy 2014-ben is az időhiány volt a fő akadály, a 60 év felettiiek esetében pedig az egészségi állapot. Iskolai végzettség szerint az érettségivel nem rendelkezők esetében az egészségi állapot, az érettségizettek és a diplomások esetében pedig az időhiány hátráltatta főként az önkéntes munkavállalási hajlandóságot mind idén, mind pedig négy évvel ezelőtt.

Az alábbi szempontok milyen mértékben játszanak szerepet abban, hogy nem vállalna szabadidejében önkéntes tevékenységet?

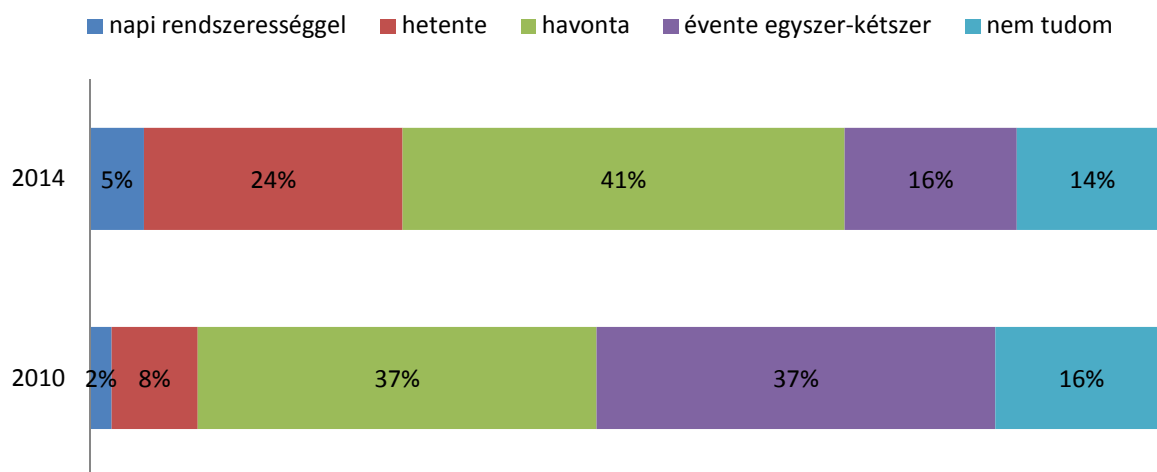
1. nincs rá időm
2. nem tudom, hol lehet ilyet végezni
3. nem is gondoltam rá
4. nem kapok érte pénzt
5. nem látom értelmét
6. egészségi állapotom miatt
7. nem akarom feláldozni a szabadidőmet

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Nem	férfi	63	20	20	22	24	26	31
	nő	45	17	12	13	13	45	35
Kor	18-34 év	100	33	100	100	67	0	100
	35-59 év	66	21	8	13	17	34	31
	60 év felett	25	12	14	11	11	46	26
Iskolai végzettség	nincs érettségi	29	10	11	2	7	62	14
	érettségizett	65	22	17	18	21	29	32
	diplomás	51	19	17	36	22	23	56

pontszám százfokú skálán

A kutatás során a székesfehérváriakat megkérdeztük arról is, hogy milyen rendszerességgel végeznének a jövőben önkéntes munkát. Négy évvel ez előtthöz képest csak azok aránya csökkent, akik évente egyszer-kétszer önkénteskednének. Mindazok aránya azonban nőtt, akik naponta, hetente vagy havonta vállalnának ilyen jellegű tevékenységet. 2014-ben minden huszadik székesfehérvári naponta, minden negyedik hetente végezne valamilyen önkéntes munkát. A válaszadók további kétötöde havonta, 16 százaléka pedig évente egyszer-kétszer tenné ezt.

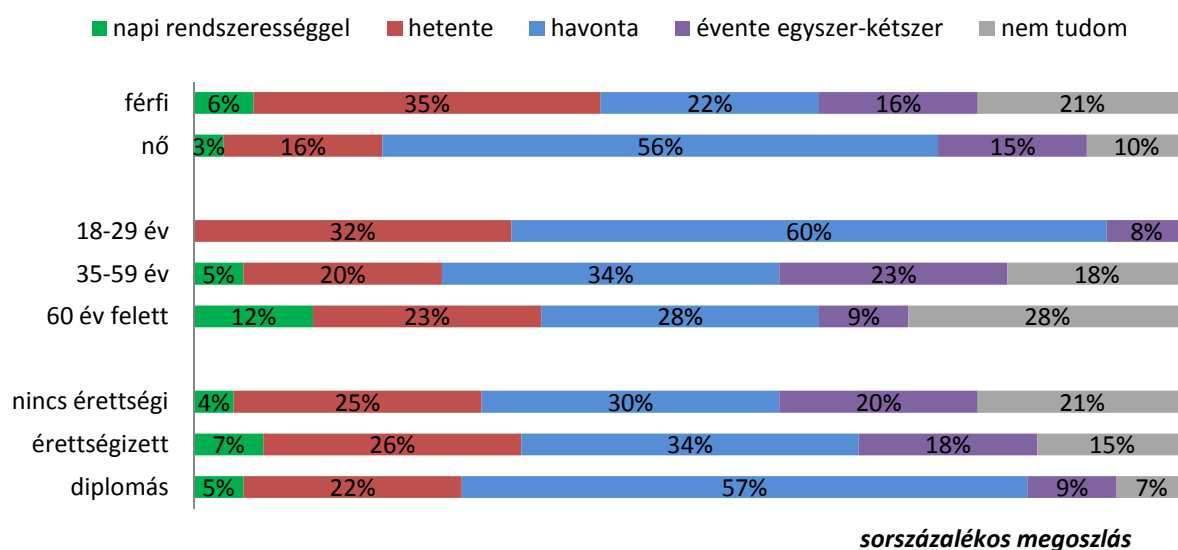
Milyen rendszerességgel végezne önkéntes munkát?

sorszázalékos megoszlás

A demográfiai háttérváltozók vizsgálata azt mutatja, hogy 2014-ben a nők nagy része havonta, a férfiak nagy része pedig hetente végezne szívesen önkéntes munkát. A korábbi vizsgált évben ilyen tekintetben nem volt releváns különbség a nemek között. Életkor szerint idén a legfiatalabb korosztály a leginkább nyitott erre, 60 százalékuk havonta tevékenykedne, további egyharmaduk pedig akár heti rendszerességgel is, ami a 2010-hez képest pozitív irányú változást jelent. 2014-ben a 60 év feletti korcsoportban a legmagasabb a bizonytalanok aránya a kérdést illetően, ugyanakkor azoké is, akik naponta vagy hetente önkénteskednének. Mind a korábbi, mind pedig a mostani vizsgálat azt mutatja, hogy az iskolai végzettség emelkedésével nő azoknak az aránya, akik szívesen végeznek önkéntes tevékenységet.

Milyen rendszerességgel végezne önkéntes munkát? (2014)

Demográfiai megoszlás

Változó	Kategória	%	Összesen
Nem	Férfi	46	100
	Nő	54	
Korcsoport	18-34 év	23	100
	35-59 év	49	
	60 év felett	28	
Iskolai végzettség	nincs érettségi	27	100
	érettségizett	42	
	diplomás	31	